

ili a zúkladu lidského blaha, naše jest více
kladu všeho blaha a materiální a politické
e dokonce toho náhledu, že do jisté míry
olečenském zařízení.

anský řád za výplod způsobu výrobního.
to vše; neobjasňuje nám to řádně vznik
žno především hledati v psychologickém

id způsobu výrobního – my však nepova-
ch, ale považujeme je i všechny výrobní
cí epochy dějinné, a první popud kultury

nežli oni (hlavně asi působením moderní

atů pojímáním národnostní otázky za část
oni, jak známo, úplně pomijejí, dále lišíme
jakž lze z uvedeného programu našeho

Výkonný výbor pokrokových socialistů.

Josef Skalák, František Modráček, Anto-

II.

ČESKÁ STRANA RADIKÁLNĚ POKROKOVÁ

2.

1897, 4. dubna – Program strany radikálně pokrokové. Usnesení prvního sjezdu strany.

Prvý předmět programu: Návrh výkonného výboru na ustanovení samostatné strany radikálně pokrokové spolu s návrhem programu zásadového i pracovního a s návrhem stanovisek ke druhým stranám

„Sjezd radikálně pokrokového směru dne 4. dubna 1897 v Praze činí toto usnesení:

Vzhlédem k tomu, že strana svobodomyšlná dnešní svojí politikou, dnešní svojí činností i celým svým dnešním citěním opouští základy svého bytu jako strany svobodomyšlné, lidové, pokrokové a opo-
siční, jak o tom svědčí zcela jasně zejména její stanovisko zaujaté vůči vládě Baderiho, její opuštění
rovného a přímého všeobecného hlasovacího práva, její vědomé blížení se ke stranám konservativním
a zpátečnickým, její chování se k dělnictvu našemu, zejména v poslední volební periodě, její nečinnost
na poli kulturním, jmenovitě proti klerikalismu, její nepřátelské stanovisko naproti našemu směru radi-
kálně pokrokovému a j.;

vzhlédem k tomu, že za takovýchto vnitřních poměrů ve straně svobodomyšlné nějaká soustavnější
součinnost směru radikálně pokrokového s touto stranou uvnitř rámce jejího je stížena a v celé řadě věcí
dnes již i zcela nemožná, tím více, když součinnost ta ještě je stranou tou odmítána, takže náš směr je
odkázán pracovat zcela samostatně;

dále vzhlédem k tomu, že myšlenka obroditi stranu svobodomyšlnou je dnes již zcela neuskutečni-
telna, když strana sama nechce obrození, domnívající se, že její doba již přišla;

posléze vzhlédem k tomu, že zdárná budoucnost směru radikálně pokrokového vyžaduje, aby všeliké
zvláštní ohledy ke všem ostatním stranám byly odloženy a bylo se přidrženo jedině vlastního programu
jakožto pevného duševního základu, na němž má býti budována příští strana radikálně pokroková, sjezd
se usnáší, **aby směr radikálně pokrokový ustavil se jako samostatná strana radikálně pokroková.**“

Resoluce II., obsahující v š e o b e c n ý p r o g r a m strany naší jakožto základ příslušenství ke
straně té a program z v l á š t n í, zní:

„Strana radikálně pokroková chťjíc štěstí jednotlivce a nevidouc ho nikde sama o sobě, nýbrž vždy
v přirozeném svazku zvaném národ, nemůže pracovati leč na půdě tohoto přirozeného svazku národ-
ního. Tím jest jí dána i cesta k obecně lidskému, která vede jedině skrze národ. Stojíc na této přirozené
půdě bude strana zároveň státi v proudu kultury všeobecné, čerpajíc z ní, co bude potřebné a zdravé
k oživení našeho národního života a snažíc se poctivě, aby i náš národ svým dílem ke kultuře všeobecné
příspěl.

Pracovati o štěstí člověka znamená ničiti řadu překážek dnes proti tomu stojících a budovati při-
slušné podmínky nové. Všecka nadvláda jednotlivce nad jednotlivcem, třídy nad třídou, pohlaví nad
pohlavím a národa nad národem musí býti podlamována a nahrazována svobodou jejich. Tímto jsouc
vedena strana naše prohlašuje boj pro svobodu politickou, kulturní i sociální jednotlivce, prohlašuje se
pro odstranění dnešních třídních rozdílu postupným a smírným vyrovnáním mezi kapitálem a prací, pro
politickou, kulturní i hospodářskou rovnost pohlaví, a prohlašuje zápas a boj za samostatnost svého ná-
roda.

Stát pokládá strana radikálně pokroková za souhm všech občanů, z nichž každý má přirozený zájem,
stejně právo a svobodný vliv na správu státu-sebe. Úkol státu není ani policejní, ani právní, nýbrž so-